

A Szerb Antal Gimnázium számítógép-hálózatának felhasználói szabályzata

Érvényes: 2022. március 15-től

Ezen dokumentum a szakmai szervezetek, egyesület ajánlásai alapján, más iskolák hasonló szabályzatai alapján a helyi adottságok figyelembevételével készült.

Teljes terjedelmében megtalálható és olvasható az iskola honlapján, a számítástechnika termekben, illetve a könyvtárban.

Tartalomjegyzék:

Általános tudnivalók:.....	2
Fogalmak:.....	2
Hálózat:.....	2
Felhasználók:.....	3
Rendszergazda:.....	3
Azonosítók, jelszó és hálózati hozzáférés:.....	3
A jelszó:.....	3
Hálózati hozzáférés (*):.....	4
A használat célja:.....	5
Belépés:.....	5
Tűrelmi idők:.....	5
A hálózat használata:.....	6
Jogok és kötelességek:.....	6
A szoftverjog védelme:.....	7
Tiltott anyagok – az internetes szolgáltatásokra vonatkozó közös szabályok:.....	7
Levelezés, levelezési listák:.....	7
Az erőforrások takarékos használata:.....	8
Adatok letöltése, munkák mentése, nyomtatása:.....	8
Hozzáférés a gépekhez, karbantartás:.....	8
Vírusok:.....	8
Kilépés, a munkaállomás védelme:.....	9
Egyéb tudnivalók, szabályok, szankciók:.....	9
Még néhány szó.....	9

Általános tudnivalók:

Minden számítógépes hálózat összetett, hatalmas anyagi és szellemi értéket képviselő rendszer. Használóinak a hálózat adta lehetőségek kihasználása mellett ezért vállalniuk kell a használatával járó kööttségeket is.

A hálózat nem a korlátozásokért, hanem a lehetőségekért van, és azért van szükség a korlátokra, hogy a szolgáltatások folyamatosan és biztonságosan működhessenek.

Iskolai hálózatunk része a KIFÜ által üzemeltetett közoktatási hálózatnak (régébbi nevén Sulinet/Közháló) és az Internetnek, ezért szükséges, hogy szabályzatunk a nemzetközi normákhoz igazodva magában foglalja mindazokat a szigorú szabályokat és ajánlásokat, amelyek nélkül a hálózat nem működtethető, vagy működése más hálózatokra nézve veszélyes volna. Az itt leírt szabályok sokéves nemzetközi tapasztalatokon alapulnak.

Betartásuk akkor is kötelező, ha valaki nem ért velük egyet, vagy nincs tisztában a jelentőségükkel.

A hálózat valamennyi használója – akárcsak például a közlekedésben – felelős az egész hálózat biztonságáért, köteles ismerni és betartani a biztonsági előírásokat és a hálózati etika alapszabályait.

A szabályzat nem ismerése nem mentesíti a felhasználót a megsértése esetén alkalmazható szankciók, valamint az esetleges polgári és büntetőjogi következmények alól.

A szabályzat az intézményi szervezeti hierarchiában elfoglalt helyétől függetlenül mindenkire egyformán érvényes.

A szabályzat szükség esetén – például, ha a hálózat fejlődése ezt indokoltá teszi – időről időre felülvizsgálatra kerül. A módosításokról a felhasználók iskolai email-címükre vagy az e-naplón keresztül értesítést kapnak.

Fogalmak:

Hálózat:

Iskolánkban fizikailag két hálózat működik, melyek technikailag is függetlenek egymástól.

A „hagyományos” hálózat szolgálja a klasszikus értelemben vett adminisztrációt és tanítás-tanulási folyamatokat. Ez magában foglalja a fizikai hálózaton túl a hálózati eszközöket (switch, AP, stb.), munkaállomásokot, laptopokat, projektorokat, interaktív táblákat és kijelzőket, TV-eket, nyomtatókat, szkennereket – és minden olyan eszközt, amely a hagyományos értelemben vett „hálózat” fizikai vagy logikai részét képezi.

Az Eduroam egy, nem a SzAG által üzemeltetett nemzetközi hálózat. A gimnázium honlapján az *Egyéb-Eduroam* menüben olvasható róla részletes információ.

Ezen túl használjuk az ún. intézményi Google Workspace (régébbi néven Gsuite) szolgáltatást, mely elsősorban a digitális oktatás során főleg a Classroom modullal váltja ki / helyettesíti a jelenléti tanítási-tanulási folyamatot.

Felhasználók:

Hálózati azonosítóval rendelkező személyek, akik a hálózatot alkalmanként vagy rendszeresen használják. Erre jogosult személyek:

- az iskola diákjai;
- az iskola pedagógus és nem pedagógus dolgozói;
- az iskolában tanfolyamon résztvevő hallgatók, érettségizők;
- külsős vendégek.

A felhasználók informatikai szempontból általános jogú, korlátozott felhasználók, a számítógépek rendszerbeállításait nem változtathatják, programokat nem telepíthetnek, törölhetnek, a hálózat bizonyos részeihez nem férhetnek hozzá.

Rendszergazda:

Azon személy, akik a hálózat működőképességét, karbantartását biztosítja, azokért felel. Mindennapi munkájában ő is a felhasználókkal egyenlő jogokkal bíró személy, ezért rá is vonatkoznak a Netikett előírásai.

A rendszergazda szakmai kéréseit, utasításait mindenki köteles betartani, akkor is, ha nem ért velük egyet, vagy nincs tisztában a jelentőségükkel.

Azonosítók, jelszó és hálózati hozzáférés:

A hálózat felhasználóinak nyilvántartása, a belépések engedélyezése és tiltása a rendszergazda első számú, elidegeníthetetlen feladata és a hálózat biztonságos működésének alapfeltétele. A felhasználói azonosítók létrehozása és törlése ezért a rendszergazda kizárólagos joga.

Azonosítót csak az kaphat, aki a számítógép használatának alapjaival tisztában van, és annak használatától nem lett eltiltva.

Minden felhasználónak nyilvános az azonosítója és titkos, csak általa ismert a jelszava. A kettő együtt teszi lehetővé a belépést.

A Classroom-ban az iskolai email-cím, az Eduroam hálózaton pedig az iskolaihoz hasonló felépítésű lesz az azonosító.

A három hozzáférés (SzAG, Classroom, Euroam) bár hasonlít, de egymástól független, a jelszóváltoztatás mindhárom esetben külön történik.

A jelszó:

A jelszó mindenkinek a személyes titka, és akkor tölti be rendeltetését, ha csak egy ember ismeri. A jelszó védi a felhasználót, mert illetéktelenek számára lehetetlenné teszi az állományaiba való betekintést, leveleinek elolvasását vagy a felhasználó nevében történő jogosulatlan bejelentkezést és védi a hálózat többi használóját is, mert lehetővé teszi a szabálysértők azonosítását.

A(z iskolai hálózathoz tartozó) jelszót a felhasználó az iskola honlapján, a Levelezés pontban tudja megváltoztatni. Elfelejtett, elhibázott jelszót csak a rendszergazda tud cserélni, azonban a jelszavakat elolvasni ő sem tudja.

Az intézményi Classroom- és Eduroam hálózathoz tartozó jelszót csak a rendszergazda tudja megváltoztatni.

Ajánlott jelszófajták: verssorok, dalok, mondatok kezdőbetűi, egybeírt mondatok, személyhez nem kötődő számkombinációk, különleges karaktersorozatok. A jelszót célszerű fejben tartani. Ha a felhasználó leírja a jelszót, akkor tartsa otthon, elzárva, vagy kódolja illetéktelenek számára hozzáférhetetlen módon. A jelszót másokkal közölni, használatát másnak akár rövid időre is lehetővé tenni tilos!

Ha felmerül a gyanúja, hogy a jelszót valaki megtudta, akkor azonnal meg kell változtatni és a rendszergazdát haladéktalanul tájékoztatni kell.

A jelszó gondatlan kezelése nemcsak a tulajdonost, hanem az egész hálózatot veszélyezteti. Ha például egy megszerzett jelszóval belépve valaki betörést kísérel meg egy külső intézményben, akkor a tulajdonosnak akár a rendőrség előtt kell tisztáznia magát.

Az azonosítók megszűnése:

A tanulói jog-, vagy dolgozói munkaviszony megszűnésével, a tanfolyam, érettségi befejeztével...

- megszűnik az azonosító (az e-mail-címmel együtt), a felhasználó saját hálózati mappája, a benne levő összes dokumentummal együtt;
- törlődik az intézményi Classroom-fiók valamennyi dokumentuma, üzenete, statisztikája;
- az Eduroam hálózatot a továbbiakban nem fogja tudni használni a felhasználó.

Türelmi idők:

Az accountok megszüntetése...

- végzős diákjaink esetén a végzés évének augusztus havának 15. napjával;
- tanév közben bármely (nem fegyelmi) okból távozó diák esetén a távozást követő 7. napon;
- tanév közben bármely fegyelmi okból távozó diák esetén a távozás napján;
- nyugdíjba menő dolgozó vagy más munkahelyre távozó dolgozó esetén egyedi megállapodás szerint, de a legkésőbb a távozást követő 180. napon

...történik, külön előzetes értesítés nélkül.

A türelmi idő alatt a felhasználók a hálózatba már nem léphetnek be, de levelezésüket még használhatják.

Hálózati hozzáférés (*):

- Iskolai hálózat, munkaállomások használata, „szag”-os levelezés, iskolai Moodle rendszer;
- Intézményi Google Workspace (Classroom)
- Eduroam

	Eduroam	Classroom	Iskolai hálózat
Diákok	automatikusan	automatikusan	automatikusan
Tanárok	automatikusan	automatikusan	automatikusan
Nem pedagógus dolgozók	kérésre	indokolt esetben	indokolt esetben kérésre
Tanfolyami hallgatók, érettségizők	nincs hozzáférés	nincs hozzáférés	automatikusan
Külsős vendégek	kérésre, GUEST- vagy időkorlátos hozzáférés	nincs hozzáférés	nincs hozzáférés

Első alkalommal a hálózat(ok)ba történő bejelentkezés automatikusan a szabályzat teljeskörű elfogadását jelenti.(*)

Diákok (tanfolyami hallgatók, érettségizők stb.) számára a két számítástechnika terem (315, 327) és az IKT-terem gépei használhatók, megadott időben és rendben.

A fenti termekbe ételt, italt, kabátot és táskát bevinni szigorúan tilos!

A tanárok, dolgozók a fentiekén túl a kistanárikban, szaktantermekben, a szerverteremben (102) telepített munkaállomásokat is használhatják, valamint rendelkezésükre állnak a munkaközösségi, osztályfőnöki tanári laptopok is (utóbbiak a felelős személyek beleegyezésével).

A vezetőségi irodákban, titkárságon, könyvtárban elhelyezett gépekre csak és kizárólag az oda beosztott személyek jelentkezhetnek be, mindenki más számára a legszigorúbban tilos ezeken a gépeken bármiféle tevékenység.

A tanítási órákat zavarni tilos!

A használat célja:

A hálózat elsősorban az oktatás és az iskolai közösségi élet céljait szolgálja, és az ilyen célú használat mindig, minden esetben elsőbbséget élvez, de a lehetőségek határain belül magáncélra is használható. Tilos mindennemű politikai vagy kereskedelmi célú használat.

Belépés:

A hálózatba való belépéskor ügyelni kell arra, hogy a jelszót más ne lássa.

A legszigorúbb tilalom alá esik (és a Btk.-ba ütköző cselekmény, ezért szigorúan büntetendő) a:

- más nevében való bejelentkezési kísérlet, illetve a jelszó kölcsönadása (tehát a kölcsönadásban mind a két fél vétkes!). A jelszóval elkövetett visszaélésekért a felelősség a jelszó tulajdonosát terheli;
- más jelszavának kiderítésére, állományainak, leveleinek illetéktelen elolvasására vagy módosítására tett kísérlet (a tanítási órán, ha ketten ülnek egy gépnél, akkor is legyenek tekintettel egymás jelszavának titkosságára).

A fentiek megsértése – tekintettel a tett súlyosságára – első alkalommal írásbeli figyelmeztetéssel, másodjára 1 hónapos, következő alkalommal a hálózat használatától való végleges eltiltással jár.

(*) A Google Classroom és az Eduroam hálózatok szabályzatai jelen dokumentumban foglaltaktól bővebb szabályokat is tartalmazhatnak.

A hálózat használata:

Jogok és köteleességek:

A jogok és köteleességek egységes, megbonthatatlan egységet képeznek. A jogok elképzelhetetlenek köteleességek nélkül.

• A felhasználó joga:

- a rendelkezésére álló lemezterület mértékéig használhatja a szerverek és a munkaállomások merevlemezét állományai tárolására;
- saját hálózati mappájához az arra alkalmas munkaállomásról hozzáférjen;
- elvárhatja a saját könyvtárában tárolt anyagok bizalmas kezelését;
- használja a szervereken elhelyezett nyilvános programokat és más állományokat;
- hivatalos- vagy magánügyben szabadon levelezzen az iskolán belül és az Interneten keresztül;
- használja a www és más internetes szolgáltatásokat;
- a rendszergazda által meghatározott módon tájékoztatást kapjon a hálózat működésének őt érintő változásairól;
- kifejezett engedély nélkül is kihasználhatja a hálózat összes lehetőségét, feltéve, ha ezzel a jelen szabályzat előírásait, jogszabályokat, az általános erkölcsi normákat és a Netikettet, illetve más felhasználók érdekeit nem sért.

• A felhasználó kötelessége:

- bármely munkaállomás használata **ELŐTT** meg kell győződni a gép esztétikai, higiéniai állapotáról, különös figyelemmel a látható sérülésekre, hiányosságokra (a teljesség igénye nélkül: laptopok, monitorok kijelzőjének épsége, egerek, billentyűk állapota (hiány, matrica-hiány), laptopok fedél-zsanérjának állapota, vezetékek, csatlakozók, töltők állapota, stb.).

A hardverekben szándékosan okozott vagy nem rendeltetésszerű használatból eredő kárt a felhasználónak meg kell térítenie.

- bármely rendellenesség esetén kötelező azt jelezni az órát tartó tanárnak vagy közvetlenül a rendszergazdának – ellenkező esetben az aktuális felhasználó tartozik anyagi felelősséggel (az egyedi felhasználónevek és a munkaállomások napló-fájljainak segítségével visszamenőlegesen is nyomon követhető a használat).
 - a hálózat használata során a lehető legnagyobb gondossággal ügyeljen az eszközök higiéniai és műszaki állapotára;
 - saját mappáját, postafiókját rendszeresen karbantartsa, a feleslegessé vált állományokat, leveleket törölje;
 - mások munkáját tartsa tiszteletben, semmilyen módon ne zavarja, hátráltassa a másik felhasználót;
 - a szabadon használható berendezések (nyomtatók, szkennerek, stb.) kapacitásával takarékosan bánjon.
- **Szigorúan tilos:**
 - a gépek hardver- és szoftverkonfigurációját módosítani;
 - a gépeket, azok alkatrészeit szétszedni, a hozzájuk csatlakoztatott eszközöket, a kábelek csatlakozását megbontani;
 - a gépeket, a hozzájuk csatlakoztatott berendezéseket elvinni az iskolából;
 - rendellenesen működő gépet, vagy perifériát használni.

A szoftverjog védelme:

A szoftver szellemi termék, amelyben esetenként sok ember több éves munkája fekszik. Ezért a SzAG mindent elkövet a legális programok használatára. Az iskola tulajdonát képező programok illegális lemásolása szigorúan tilos.

A gépekre csak a jogtiszta szoftver telepíthető. A szoftver telepítése előtt kötelező a vírusmentességet ellenőrizni. Tilos akár a saját könyvtárakba is nem jogtiszta szoftvert telepíteni, ilyent az Internetre kijánlani, valamint az Internetről feltört programokat letölteni. Tilos törőködot, programindító kulcsokat e-mailben kérni, küldeni vagy felajánlani.

Mindenképpen etikusnak tekinthető a szabad szoftverek, a freeware és a shareware programok letöltése, illetve a saját készítésű programok publikálása.

A szaktanári, munkaközösségi és osztályfőnöki laptopok az intézmény tulajdonát képezik, ezért ezekre is a vonatkozik a Netikett összes előírása.

Tiltott anyagok – az internetes szolgáltatásokra vonatkozó közös szabályok:

Tilos a hálózaton a jogellenes, tiltott önkényuralmi vagy erőszakra buzdító, szemérem sértő, politikai vagy kereskedelmi célú, ill. a szerzői jogokat sértő anyagokat tárolni, ilyeneket az Internetre kijánlani vagy az Internetről letölteni, a levelezőrendszert ilyen anyagok forgalmazására használni. Ilyen anyagok véletlen letöltése esetén azokat meg kell semmisíteni.

Tilos az ilyen weboldalakra való linkelés is. A legszigorúbban tilos a hálózatot az Internet veszélyeztetésére vagy mások munkájának hátráltatására használni.

A fentiek megsértése a hálózat használatától való azonnali és végérvényes eltiltással jár, súlyos esetben az illető tettével a hatóságok előtt el kell számoljon, az iskolának okozott anyagi kárt meg kell térítenie.

Levelezés, levelezési listák:

A „szag-os” postafiók elsősorban az iskolai tanulás, illetve hivatalos levelezés céljait szolgálja, de a szabályok betartásával használható magáncélra is.

A Szerb Antal Gimnázium nyomatékosan kéri, ajánlja és elvárja, hogy iskolai ügyekben minden felhasználó az iskolai postafiókját használja!

A levelezést ugyan védi a levéltitok, de technikailag a levelekhez többen hozzáférhetnek (pl. a közbeeső állomások rendszergazdái), ezért biztonság szempontjából inkább hagyományos levelezőlapnak érdemes tekinteni az e-mail-t.

Az erőforrások takarékos használata:

A felhasználóktól elvárható, hogy a belső és az Internetes hálózati erőforrásokkal takarékosan, másokra is tekintettel bánjanak. Ilyen erőforrások pl. (a teljesség igénye nélkül): a lemezterület, a sávszélesség, a nyomtatókapacitás, a rendszergazda munkaideje.

Adatok letöltése, munkák mentése, nyomtatása:

Csak olyan dolgokat töltsünk le az internetről, amelyekre valóban szükségünk van és helyben nem hozzáférhetők, nagyobb anyagokat lehetőleg csúcsidőn kívül. Az Interneten sok ember teszi közzé munkájának eredményét ingyen, és sok szervezet bocsátja mások rendelkezésére az erőforrásait, soha ne éljünk vissza ezzel!

A rendszergazda által telepített célszoftver segítségével a fenti korlátok figyelembevételével anyagok tölthetők le az internetről.

Az internetes szolgáltatások használata egyéni azonosítóhoz köthető. A meglátogatott helyeket a rendszer naplózza, így az esetleges tiltott anyagok letöltése utólag is szankcionálható.

A felhasználó a szerveren található saját hálózati mappájába, illetve a munkaállomások merevlemezére a „Tiltott anyagok...” pontban megfogalmazottakon kívül tetszőlegesen mentheti anyagait. A munkaállomásokon tárolt anyagok egy esetleges újratelepítéskor elveszhetnek, ezért ezekért felelősséget nem vállal az iskola.

Javasolt minden esetben a saját hálózati mappa használata, valamint erősen javasolt a rendszeres, egyéni archiválás (pen-drive, felhő).

A nyomtatás előtt kötelező ellenőrizni, hogy a dokumentum hogyan is fog kinézni a nyomtatás során. Rengeteg felesleges papír, festék, áram megy el a figyelmetlenül indított nyomtatások során (egyetlen sor csúszik át az utolsó oldalra, szétesett, „pixeles” az internetről letöltött kép, felesleges részek is papírra kerülnek, feleslegesen kerül színes nyomtatásra a dokumentum...)

Minden felhasználó érdeke és kötelessége, hogy védje szűkebb és tágabb környezetét, tudatosan és felelősséggel használja az iskola által nyújtott lehetőségeket.

Hozzáférés a gépekhez, karbantartás:

A rendszergazda vagy az általa felkért szakemberek a karbantartás céljára vagy a hálózat normális működésének ellenőrzésére bármikor bármelyik gépet igénybe vehetik, sürgős esetben akár az ott folyó munkát megzavarva is.

A rendszergazda bizonyos munkafolyamatokat biztonsági okból csak néhány kijelölt számítógépről tud elvégezni, ezért ezekhez a gépekhez szükség esetén soron kívül hozzáférhet.

A hálózati szerverek kikapcsolásával járó munkákat a felhasználók érdekeinek szem előtt tartásával kell elvégezni, lehetőleg munkaidőn kívül. A szervereket az éppen bejelentkezett felhasználók értesítése nélkül kikapcsolni csak rendkívüli esetben szabad.

Vírusok:

A felhasználóknak be kell tartaniuk a vírusok elleni védekezés általános szabályait. Ha a rendszergazda a hálózati vagy a helyi meghajtók ellenőrzése során vírusos állományt talál, joga van azt fertőtleníteni, ha pedig a vírusirtó szoftver nem képes a fertőtlenítésre, akkor letörölni. Ilyen esetben a felhasználókat nem kell előre megkérdezni, de ha a tulajdonos személye megállapítható, akkor utólag értesíteni kell.

Kilépés, a munkaállomás védelme:

A magára hagyott számítógép olyan, mintha a pólónk hátán viselnénk a jelszót. Aki leül a magára hagyott gép elé, elolvashatja a leveleinket, levelet írhat a nevünkben, elolvashatja és letörölheti az állományainkat, megváltoztathatja a jelszavunkat. Ez nem csak a felhasználót veszélyezteti, hanem az egész hálózat biztonságát.

Ezért szigorúan tilos a munkaállomást akár rövid időre is magára hagyni. A felhasználó csak a munkaállomás zárolása, vagy szabályos kijelentkezés után állhat fel a gép mellől.

Egyéb tudnivalók, szabályok, szankciók:

A felhasználó adataiban hardver- vagy szoftverhiba miatt keletkezett kárért az iskola felelősséget nem vállal.

Az alábbi tettek vagy kísérletek a hálózat használatától való azonnali és végleges eltiltással járnak:

- hálózaton áthaladó csomagok elfogására, jelszavak kiderítésére jelszólopó programmal, vírussal vagy bármilyen módon azok megváltoztatására tett kísérlet;
- vírus vagy vírusos állományok szándékos terjesztése vagy arra tett kísérlet hálózati megosztásokon keresztül, e-mail-ben, vagy bármilyen más módon;
- jogosulatlan belépés(i kísérlet) külső intézmény hálózatába;
- a hálózat biztonsági rendszerének esetleges hibáival való visszaélés.

A szabályok egyéb, itt nem részletezett megsértése (a teljesség igénye nélkül: a hálózat indokolatlan és szándékos leterhelése; a hálózati nyomtatók kapacitásának szándékos terhelése; a hardvereszközök állagának szándékos rongálása; stb.) esetén alkalmazhatók az egyéb iskolai, ill. munkahelyi fegyelmi eljárások.

Az ilyen jellegű kisebb fokú vétségek esetén diákokra a rendszergazda, ill. informatika-tanár, súlyosabb esetekben az intézményvezető szabja ki a büntetést. A felnőtt felhasználók esetében az intézményvezető jár el.

Az elkövetett tettek büntetési tételeinek kiszabásakor figyelembe kell venni a szándékosságot, az esetleges visszaesést, valamint a fokozatosságot. Súlyos vétség esetén az egyes büntetési fokozatok átléphetők.

A szokások fegyelmi eljárások helyett (vagy mellett) alkalmazható szankciók:

- a hálózat használatának időbeni és/vagy helybeli korlátozása;
- a hálózat használatának teljes megvonása;
- e-mail-cím megvonása;

Még néhány szó...

Aki a hálózat biztonságának hiányosságaira felhívja a rendszergazda figyelmét - ha nem követett el a szabályzatba ütköző cselekményt - akár jutalomban is részesülhet.

Általános szabály, hogy amit egy hálózatban meg lehet tenni, azt nem biztos, hogy meg is kell tenni, és amit a felhasználó a hálózaton képes megtenni (pl. más felhasználókkal kapcsolatban), az nem biztos, hogy egyben etikus is.

Lehet, hogy a fent felsorolt szabályok helyenként szigorúnak tűnnek. Reméljük azonban, hogy a rögzítésük és közzétételük az oktatási célon kívül csak a jogbiztonságot szolgálja, hiszen a felhasználók többsége soha nem is próbálkozik a megsértésükkel. A hálózat kínálta lehetőségekből sokkal több van, mint a tilalmakból, így azokat nem is lehet egy ugyanilyen terjedelmű dokumentumban összefoglalni - megismerésük hosszas tanulás eredménye lehet.

Budapest, 2022. március 15.

Hábel György sk.
(rendszergazda)

Inotai István sk.
(intézményvezető)